

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Faisala Husseiniho v právní věci žalobce: **Mgr. A. N.**, zastoupený Mgr. Janem Mrázem, advokátem se sídlem Václavské náměstí 776/10, Praha 1, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 10. 2025, č. j. 32 Ad 21/2024-97,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 10. 4. 2024, č. j. Y, žalobci postupem dle § 56 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „*zákon o důchodovém pojištění*“), odňala invalidní důchod ode dne 12. 5. 2024. Vycházela přitom z posudku lékařky Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „*IPZS*“) ze dne 9. 2. 2024, dle něhož již žalobce není invalidní ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost pouze o 20 %. Žalobcem uplatněné námitky žalovaná rozhodnutím ze dne 25. 7. 2024, č. j. X (dále jen „*rozhodnutí žalované*“), zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Vycházela přitom z posudku lékaře IPZS ze dne 22. 7. 2024, dle něhož z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla žalobcova pracovní schopnost pouze o 25 %.

[2] Žalobce se proti rozhodnutí žalované bránil žalobou, kterou Krajský soud v Brně (dále jen „*krajský soud*“) nadepsaným rozsudkem zamítl.

[3] Krajský soud v posuzované věci nechal vypracovat posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně (dále též jen „*PK MPSV*“) ze dne 17. 12. 2024. S ohledem na námitky žalobce ve vyjádření k tomuto posudku vyžádal krajský soud dvakrát jeho doplnění (doplnění posudku ze dne 11. 2. 2025 a ze dne 12. 8. 2025).

[4] Krajský soud konstatoval, že posudek ze dne 17. 12. 2024, včetně jeho obou doplnění, splňuje všechny formální náležitosti ve smyslu § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „*vyhláška o posuzování invalidity*“). Posudek byl vypracován PK MPSV zasedající v řádném složení za účasti specialisty z oboru neurologie. Vycházel z lékařské dokumentace a PK MPSV posuzovala zdravotní stav bez přítomnosti posuzované osoby. Z posudku PK MPSV vyplývá, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je lupénka (psoriáza) ve stupni středně těžkého funkčního postižení, odpovídající míře poklesu pracovní schopnosti 25 %. Zdravotní stav žalobce je z dlouhodobého hlediska stabilizovaný, byť s častými exacerbacemi, které však nedosahují intenzity těžkého či zvláště těžkého postižení s rozsáhlým postižením kůže. Posudková komise současně hodnotila i další diagnózy (zejména mikrobiální ekzém, žilní insuficienci, ztrátu vizu jednoho oka a stav po extrakci radixů zubů), přičemž dospěla k závěru, že ani při posouzení jiného onemocnění jako rozhodující příčiny by nebylo dosaženo míry poklesu pracovní schopnosti zakládající invaliditu. Celkový pokles míry pracovní schopnosti žalobce při zohlednění i ostatních zdravotních postižení tedy činil 25 %.

[5] Dle krajského soudu doplněný posudek PK MPSV odůvodňuje, proč nelze žalobce považovat za invalidního, odpovídá judikатурním požadavkům a je po obsahové stránce úplný a přesvědčivý. PK MPSV potvrdila, že pokles pracovní schopnosti žalobce činil méně než 35 %, tj. žalobce nedosáhl ani invalidity prvního stupně. Soud považoval takto zjištěný skutkový stav za řádně zjištěný a vycházel z něj. Žalovaná dle krajského soudu proto postupovala správně, pokud žalobci invalidní důchod postupem dle § 56 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění odňala. Žalobce žádný posudek, který by hodnotil jeho zdravotní stav odchylně, nepředložil.

[6] Proti rozsudku krajského soudu podává žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) kasační stížnost, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“).

[7] Stěžovatel považuje napadený rozsudek za chybný a nezákonný. Namítá, že: 1) krajský soud svým postupem zhojil zjevný nedostatek odůvodnění rozhodnutí žalované; 2) krajský soud rezignoval na posouzení zákonnosti rozhodnutí žalované a předcházejícího řízení, neboť neprovedl test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti podkladů pro vydání rozhodnutí žalované; 3) krajský soud porušil zásadu legitimního rozhodování a presumpce správnosti dřívějších pravomocných rozhodnutí a lékařských posudků z minulých let; 4) právní otázka posuzovaná v projednávané věci je kasačním soudem rozhodována rozdílně.

[8] Podle stěžovatele krajský soud svým postupem učinil ze soudního řízení další instanci správního řízení, úkolem správních soudů však není zjišťovat skutkový stav namísto správního orgánu. Stěžovatel dále namítá, že „*žalovan[á] užil[a] správního uvážení při posouzení vlivu zdravotních postižení na jeho pracovní schopnosti nesprávně a svůj postup dostatečně neodůvodnil[a], čímž založil[a] jeho nepřezkoumatelnost.*“ Krajský soud si byl dle stěžovatele tohoto nedostatku vědom, neboť se opakovaně obrátil na PK MPSV, která sama nebyla schopna řádně odůvodnit správnost a zákonnost závěrů rozhodnutí žalované.

pokračování

[9] Stěžovatel dále nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že se na postupy PK MPSV od 1. 1. 2006 nepoužijí ustanovení obecných předpisů o správním řízení a že odborné posudkové závěry nepodléhají hodnocení soudu z hlediska jejich správnosti. Tento závěr soudu stěžovatel považuje v rozporu s čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a tzv. testem správnosti, neboť tím krajský soud dle stěžovatele fakticky popřel smysl a účel soudního přezkumu. Dále dle stěžovatele *„postupem nalézacího soudu došlo k narušení procesní rovnosti stran soudního řízení, kdy evidentně účelově posudkový orgán ‘napotřetí’ dokázal formulovat důvod pro odnětí stupně invalidity tím způsobem, který považuje kasační soud za relevantní.“*

[10] Stěžovatel má za to, že krajský soud byl vázán dřívějšími rozhodnutími žalované o přiznání invalidního důchodu, která nabyla právní moci, včetně dříve zpracovaných posudků. Dle stěžovatele *„[j]e zřejmé, že nalézací soud byl zcela vázán dřívějšími závěry rozhodnutí žalovaného, která nabyla právní moci, a proti kterým již správní žaloba není přípustná (srov. ust. § 52 odst. 2 s.ř.s).“*

[11] Stěžovatel v kasační stížnosti také namítá, že se krajský soud odchýlil od judikatury Nejvyššího správního soudu, neboť nepodrobil posudky PK MPSV testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti. Dle stěžovatele měl krajský soud v rámci tohoto testu posuzovat, jaké konkrétní změny u stěžovatele nastaly oproti skutkovým závěrům starších posudků a dřívějších pravomocných rozhodnutí. Krajský soud dle stěžovatele tedy pochybil, neboť neuvedl důvody, pro které by bylo možné dřívější závěry o přiznání invalidity považovat za nesprávné.

[12] Dle stěžovatele posudek PK MPSV, ve znění jeho doplnění, neobsahuje informaci o zlepšení zdravotního stavu stěžovatele a zvýšení pracovních schopností, nýbrž jen hypotetickou možnost zlepšení funkčního klinického nálezu. Stěžovatel namítá, že žádný z lékařských posudků nehovoří o tom, že by došlo ke skutečnému zlepšení zdravotního stavu od roku 2012.

[13] Stěžovatel považuje judikaturu Nejvyššího správního soudu za nesprávnou, neboť má za to, že odborné posudky mají podléhat soudnímu přezkumu. Domnívá se, že v situaci, kdy je dán rozpor mezi závěry posudků PK MPSV ze dne 17. 12. 2024, včetně obou jeho doplnění, s odůvodněním rozhodnutí žalované, je rozhodnutí žalované nezákonné pro jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů.

[14] V závěru kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že krajský soud pochybil, pokud se spokojil se závěry o zániku invalidity a *„rozhodující nemoci“*. Stěžovatel namítá, že krajský soud fakticky nepodrobil závěry posudků důslednému přezkumu jejich přesvědčivosti a opomněl jejich nedostatky a vnitřní logickou rozpornost. Dle stěžovatele *„[n]alézací soud důkazy provedené v předcházejícím řízení relativizoval. Nezabýval se přitom závěry rozhodnutí, která byla žalovaným vydána v minulých letech. Za situace, kdy však vzal nalézací soud za své, že starší prvoinstanční posudky nejsou dostatečně ‘kvalitní’ a podle nynějších závěrů PK MPSV mělo ke stabilizaci zdravotního stavu dojít již v roce 2012, bylo na nalézacím soudu komparovat všechna posudková zhodnocení za celou dobu, kdy byl stěžovatel uznán invalidním. Namísto toho nalézací soud jen přitakal posouzení PK MPSV o tom, že dřívější posudková zhodnocení nebyla správná.“*

[15] Žalovaná ve svém vyjádření uvádí, že dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je posouzení vzniku, stupně či zániku invalidity otázkou odbornou a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Dle žalované krajský soud postupoval správně, nechal-li vypracovat odborné posudky PK MPSV jako neopomenutelný stěžejní důkaz, jak mu ukládá zákon, a dle jeho závěrů rozhodl o správní žalobě. Krajský soud postupoval v souladu s procesními pravidly a ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu a jeho rozsudek je správný a zákonný. Žalovaná je přesvědčena, že nejsou splněny podmínky přijatelnosti kasační stížnosti dle § 104a odst. 1 s. ř. s., a proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl, neboť dle žalované není kasační stížnost ani důvodná.

[16] Nejvyšší správní soud se po konstatování přípustnosti kasační stížnosti zabýval její přijatelností ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.).

[17] Přijatelnost je obecně dána v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále přijatelnost zakládá rovněž zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (blíže viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 – 28, č. 4219/2021 Sb. NSS; všechna zde citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Pro úplnost lze dodat, že uvedená judikaturně ustálená kritéria přijatelnosti kasační stížnosti, vycházející z citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která s účinností od 1. 4. 2021 rozšířila okruh případů, při jejichž přezkumu zdejší soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (viz výše rovněž odkazované usnesení č. j. 9 As 83/2021 – 28).

[18] Stěžovatel považuje kasační stížnost za přijatelnou, neboť „*nalézací soud v předcházejícím řízení zásadně pochybil, když se odchýlil od ustálené rozhodovací praxe a nastolenou právní otázku vyřešil chybně, jak je rozvedeno dále v odůvodnění*“ a dále má za to, že „*rozhodování v oblasti sociální ochrany může značným způsobem zasáhnout do subjektivních veřejných práv podstatného množství osob. Obě nastolené právní otázky jsou přitom kruciólní při rozhodování jak krajských soudů, coby soudů správních, tak pro rozhodování žalovaného, coby příslušného správního orgánu. Stěžovatel se konečně domnívá, že zatímtní rozhodovací praxe kasačního soudu zcela neodpovídá smyslu a účelu zákona a odporuje článku 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, když fakticky vylučuje činnost posudkových orgánů z přezkumu soudy.*“

[19] Nejvyšší správní soud považuje stěžovatelovo odůvodnění přijatelnosti kasační stížnosti za zcela nedostatečné a neurčité. Z kasační stížnosti není zřejmé, od jaké „*ustálené rozhodovací praxe*“ se měl krajský soud odchýlit či jaké „*kruciólní*“ právní otázky stěžovatel považuje za sporné. Ani tvrzená neústavnost soudního přezkumu založeného na posudku PK MPSV nemůže jako důvod přijatelnosti obstát, neboť tato otázka je již dlouhodobě vyřešena ustálenou judikaturou, jak vysvětleno níže. Ačkoli kasační stížnost tedy působí na první pohled jako opřená o důvody přijatelnosti a i jinak důkladně odůvodněná, není tomu

pokračování

tak, neboť i její další argumentace se povětšinou míjí s nosnými důvody napadeného rozsudku a postrádá relevantní polemiku s jeho závěry.

[20] Nejvyšší správní soud připomíná, že posouzení zdravotního stavu, konkrétněji invalidity, je podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu otázkou odbornou (medicínskou), k níž soud nedisponuje potřebnými odbornými znalostmi. Výchozím bodem pro rozhodování soudu jsou tudíž závěry odborníků (srov. například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, ze dne 30. 11. 2009, č. j. 4 Ads 81/2009-46, nebo ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 – 20). Pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob MPSV, které za tím účelem podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, zřizuje jako své orgány posudkové komise (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003-82, č. 526/2005 Sb. NSS). Ve vypracovaných posudcích se hodnotí nejenom celkový zdravotní stav a dochované pracovní schopnosti pojištěnce, ale formulují se v něm i posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, zániku či dalším trvání.

[21] Tento posudek je tedy v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je soud při nedostatku odborných znalostí odkázán. Proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, úplnost a přesvědčivost (srov. rozsudky č. j. 5 Ads 34/2003 – 82 a ze dne 14. 12. 2017, č. j. 5 Ads 158/2016 – 57). Předložený posudek pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad uvedených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na jeho mimořádný význam v daném typu řízení bývá důkazem rozhodujícím, tedy v okamžiku, kdy z hlediska své komplexnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje jakékoliv pochyby, a nejsou-li současně známy ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by hodnotu posudku mohly zpochybnit (srov. výše citované rozsudky č. j. 6 Ads 11/2013 – 20, č. j. 4 Ads 13/2003-54; dále též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 5 Ads 49/2003-136). Posudek zdravotního stavu pojištěnce zpracovaný pro účely přiznání, změny nebo odnětí invalidního důchodu je možné považovat za úplný a přesvědčivý pouze tehdy, pokud se posudková komise vypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi a posudkové závěry konkrétně zdůvodnila (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48, ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003-61, č. 800/2006 Sb. NSS, a ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58).

[22] Výše uvedenou judikaturu výslovně aproboval a vycházel z ní ve svém rozhodování i Ústavní soud. Například v nálezu ze dne 6. 3. 2018, sp. zn. III. ÚS 4160/16, Ústavní soud souhlasně rekapituloval výše uvedená judikturní východiska Nejvyššího správního soudu a aplikoval je na tehdy projednávanou věc.

[23] V projednávané věci krajský soud dostal výše uvedeným judikturním požadavkům. Nespokojil se s prvotním posudkovým závěrem, nýbrž si opakovaně vyžádal jeho doplnění, čímž zjevně respektoval svou povinnost přezkoumat, zda posudek splňuje nároky úplnosti a přesvědčivosti. Současně v napadeném rozsudku vysvětlil, proč konkrétně považuje posudek za úplný a přesvědčivý; nešlo tedy o mechanické převzetí závěrů PK MPSV, nýbrž o jejich soudní ověření v rozsahu, který správnímu soudu dle výše shrnutých judikturních závěrů přísluší.

[24] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu vymezeném v odst. [17] výše. Kasační stížnost proto v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[25] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. (viz usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 – 33, část III. 4.; č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované není možné náhradu nákladů řízení přiznat s ohledem na § 60 odst. 2 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti žádnému z účastníků.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. června 2026

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu